

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามขั้นตอนการให้บริการของผู้ป่วย
โครงการบัตรประกันสุขภาพ ของโรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์

ชื่อผู้เขียน

น.ส. ปิยะวรรณ สุทธาพานิช

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์นายแพทย์ชุนนุม พรหมชาติแก้ว	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์สุวัฒน์ จริยาเลิศศักดิ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษยมาส สิริรูปประมา	กรรมการ
อาจารย์นายแพทย์พงศ์เทพ วิศวกรรมะเดช	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามขั้นตอนการให้บริการของผู้ป่วยโครงการบัตรประกันสุขภาพ ของโรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา ความรุนแรงของโรค ความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ของบัตรประกันสุขภาพ แหล่ง/บุคคลที่ผู้ป่วยซื้อบัตรประกันสุขภาพ ประสิทธิภาพการให้บริการบัตรประกันสุขภาพ กับการปฏิบัติตามขั้นตอนการให้บริการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ป่วยโครงการบัตรประกันสุขภาพ ที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมารับบริการที่โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างวันที่ 1-31 มีนาคม 2538 จำนวน 175 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสัมภาษณ์มีค่าความเชื่อมั่น = .70 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ฐานนิยม และไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.6 เพศชาย ร้อยละ 39.4 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 26.9 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 80.6 จบชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 81.7 อาชีพเกษตรกรกรรมและรับจ้างมีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 37.1 รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 4,501-5,500 บาท/เดือน

ร้อยละ 33.7 และมีบุคคลในครอบครัว 4-5 คน ร้อยละ 58.0 กลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการส่วนใหญ่มีความรุนแรงของโรคอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57.7 กลุ่มที่มีอาการหนักมากพบน้อยที่สุด ร้อยละ 6.9 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ของบัตรประกันสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 53.1 แหล่ง/บุคคล ที่กลุ่มตัวอย่างซื้อบัตรประกันสุขภาพส่วนใหญ่ซื้อจากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ร้อยละ 70.0 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาใช้บริการที่โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ซื้อบัตรประกันสุขภาพ ร้อยละ 60.6 และจากผลการศึกษพบว่า มีผู้ที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามขั้นตอนการใช้บริการ ร้อยละ 37.1

ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้บริการ ส่วนปัจจัยด้านความรุนแรงของโรค ความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ของบัตรประกันสุขภาพ แหล่ง/บุคคล ที่ผู้ป่วยซื้อบัตรประกันสุขภาพ ประสบการณ์การใช้บัตรประกันสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามขั้นตอนการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ คือ การให้ข้อมูลแก่ประชาชนในเรื่องเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ของบัตรประกันสุขภาพควรมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติควรได้รับการถ่ายทอดรายละเอียดของโครงการโดยตรงอย่างชัดเจน อ.ส.ม. และผู้นำชุมชนควรได้รับการฝึกอบรมเรื่องนี้ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง เพื่อช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลแก่ประชาชน และผู้ป่วยที่ปฏิบัติผิดขั้นตอนการใช้บริการ เจ้าหน้าที่ควรให้เวลาในการอธิบายให้เข้าใจอย่างถูกต้อง

Independent Study Title Factors Affecting Steps of Service Utilization of Patients in a Health Insurance Card Project of Prachuab Khiri Khan Hospital

Author Miss Piyawan Sutdhapanich

Master of Public Health Public Health

Examining Committee

Assoc. Prof. Choomnoom	Promkutkao,M.D.,Dr.P.H.	Chairman
Asst. Prof. Suwat	Chariyalertsak,M.D.	Member
Asst. Prof. Budsayamas	Sindhuprama,M.A.	Member
Lecturer Pongtep	Wiwathanadech,M.D.	Member

Abstract

The purposes of this study were to find out service utilization of patients in a health insurance card project of Prachuab Khiri Khan Hospital and determine the relationship between sex, age, level of education, level of disease severity, knowledge on conditions and eligibility of health insurance card, experience of card use and steps of service utilization.

The samples, selected by purposive sampling method, consisted of 175 patients who attended Prachuab Khiri Khan Hospital between 1-31 March 1995, excluding the patients living in Muang district of Prachuab Khiri Khan province. The instruments were interview questionnaire and achievement test forms. The

reliability value of the questionnaire was .7. Data were analyzed by computer SPSS program. The statistics used included percentage, mean, mode and chi-square test. The results of study were as follow:

The characteristics of samples were female 60.6% and male 39.4%, most were 21-30 years old 26.9%, married 80.6%, primary school education 81.7%, agricultural or wage earner 37.1%, family income/month 4,501-5,500 bath 33.7%, and family size of 4-5 members 58.0%. For level of disease severity, most of them were moderate (57.7%) while least of them (6.9%) were very severe. Most of them (53.1%) had low level-score of knowledge on the conditions and eligibility of health insurance card and most of them (70.0%) bought health insurance cards from health center personnel. Most of the samples (60.6%) attended Prachuab Khiri Khan Hospital for the first time after the purchase of the cards and 37.1% did not follow the steps of health service utilization.

There were relationship between the steps of service utilization and level of disease severity, knowledge on conditions and eligibility of the cards, sources/persons whom they bought the cards and experience of card use with statistically significance level at .01 except sex, age and level of education.

The study suggests that it is necessary to provide effective information on conditions and eligibility of health insurance card for the people. The health personnel should be clearly given the details of the project. The village health volunteers and village leaders should be trained to disseminate correct information to community and patients who wrongly used the steps of service utilization. The health personnel should also spend more time giving correct information to these patients.